

රාජ්‍ය මූල්‍ය කටයුතු

1981 වසරෙහි රාජ්‍ය මූල්‍ය කටයුතු, අයවැය මනා ලෙස හසුරුවාලීම කේන්ද්‍ර කොට ගනී. අනිසි ප්‍රසාරණාත්මක අයවැය ප්‍රතිපත්තීන් නිසා උද්ධමනාත්මක පීඩනයන් වැඩිවී එමගින් නව ආර්ථික ප්‍රතිපත්තීන්ගේ වාසිදායක බලපෑම් නැති වී යා හැකිය යන්න සිහිකොටගෙන රජයේ සම්පත් උපයෝජනය සීමා කිරීම සඳහා අයවැය ගැලපුම් ක්‍රියාවෙහි යෙදවීන. 1980 වසරේ රාජ්‍ය මූල්‍ය කටයුතු විසින් උපදවාලූ අසමතුලිතතාවයන්ගෙන් පසුව, යහපත් ඉල්ලුම් හසුරුවාලීමේ ප්‍රතිපත්ති මගින් රජයේ වියදම අඩු කරන ලදී. 1981 වසර සඳහා වූ අයවැය පිළියෙල කරන අවස්ථාවේදීම සියයට 25 ක වියදම් කපා හැරීමක් ක්‍රියාත්මක කෙරින. මීට අමතරව, අයවැය වර්ෂය තුළදී පුනරාවර්තන හා ප්‍රාග්ධන වියදම් නැවතත් අඩුකරන ලදී. පුනරාවර්තන වියදමෙහි සියයට 3 ක අඩු කිරීමක් ද, ප්‍රාග්ධන වියදමෙහි සියයට 10 ක අඩු කිරීමක් ද මෙහි ඇතුළත් විය. යෝජිත සහ ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතින සියලුම ව්‍යාපෘති ප්‍රතිසැලසුම් කරන ලදී. අනෙක් අතට රජයේ ආදායම් වැඩි කිරීමේ ප්‍රයත්නයන් ද එලෙසම පැවතින. 1980 හා සසඳන කල අයවැය පරිපාලනය වඩා ක්‍රමවත් වීම නිසා රජය බැංකු අංශය කෙරෙහි යොමුවීම සියයට 40 කට අධික ප්‍රමාණයකින් අඩුකර ගත හැකි විය.

වසර තුළදී ආදායම් හා වියදම් නාමික වශයෙන් තරමක් ඉහළ මට්ටමක පැවතුනද, ඉකුත් වර්ෂය හා සසඳන කල වසරේ ක්‍රියාකාරිත්වය වඩා ක්‍රමවත් බවක් පෙන්නුම් කළේය. අයවැය හිඟය, ද. දේ. නි. යේ ප්‍රතිශතයක් සේ සියයට 24 සිට සියයට 17 ක පහත වැටීමක් පෙන්නුම් කළේය. නිරපේක්ෂ වශයෙන්, අයවැය හිඟය රුපියල් දශ ලක්ෂ 16,274 සිට රුපියල් දශ ලක්ෂ 14,873 දක්වා පහත වැටුණි. අයවැයෙහි වර්තන ගිණුම, තවදුරටත් රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,382 ක හිඟයක් පෙන්නුම් කළේය. කෙසේ වෙතත්, එය ඉකුත් වසර හා සසඳන කල බෙහෙවින්ම සුළු විය. 1980 දී සියයට 41 ක් වූ රජයේ සමස්ත වියදම් වර්ධනය මෙම වසරෙහි දී සියයට 3 ක් විය. රජයේ මුළු වියදම ද. දේ. නි. යේ ප්‍රතිශතයක් සේ සියයට 46 සිට සියයට 36 දක්වා පහත වැටුණි. මෙම අයවැයෙහි ක්‍රමවත් බව ප්‍රධාන වශයෙන් ප්‍රාග්ධන ගිණුම සහ යම් ප්‍රමාණයකට අත්තිකාරම් ගිණුම් කටයුතු වටා ද කේන්ද්‍රගත විය.

රජයේ මුළු ආදායම් ලැබීම රුපියල් දශ ලක්ෂ 16,228 ක් විය. ඉකුත් වර්ෂයේ සියයට 11 ක වැඩිවීම හා සසඳන කල එය සියයට 15 ක වැඩිවීමක් වාර්තා කළේය. මීට ඉහතදී මෙන්ම මුළු ආදායම් ලැබීම, අත්තිකාරම් ගිණුම් කටයුතු රහිත මුළු පුනරාවර්තන වියදමට වඩා අධිකව පැවතින. කෙසේ වෙතත්, මුළු ආදායම දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් සේ සියයට 21 සිට සියයට 19 දක්වා ප්‍රතිශත අංක දෙකකින් පහළ වැටුණි.

ඉකුත් වසරට වඩා සියයට 20 ක වැඩිවීමක් පෙන්නුම් කරමින් වසර තුළදී අත්තිකාරම් ගිණුම් කටයුතු රහිත පුනරාවර්තන වියදම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 15,887 ක් විය. කෙසේ වුවද, පුනරාවර්තන වියදම ද. දේ. නි. හි ප්‍රතිශතයක් සේ 1980 දී වූ සියයට 20 සිට සියයට 19 දක්වා පහත වැටුණි. පසුගිය වසරේ වූ සියයට 54 ක වැඩිවීම හා සසඳන කල සියයට 3 ක ආන්තික අඩුවීමක් වාර්තා කරමින් නිදන් අරමුදල් දායකත්වයන් සහ ණය ආපසු ගෙවීම් ඇතුළුව මුළු ප්‍රාග්ධන වියදම රුපියල් දශ ලක්ෂ 13,491 ක් විය. ප්‍රාග්ධන වියදම් ද. දේ. නි. හි ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් සියයට 21 සිට සියයට 16 දක්වා පහත වැටුණි.

රුපියල් දශ ලක්ෂ 675 ක ලැබීමක් අපේක්ෂා කළද රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,723 ක ගෙවීමකින් අත්තිකාරම් ගිණුම් කටයුතු නිම විය. වර්තන ගිණුමේ රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,382 ක හිඟයක් සහ රුපියල් දශ ලක්ෂ 13,491 ක ප්‍රාග්ධන වියදම් එක්කල විට සමස්ත අයවැය හිඟය රුපියල් දශ ලක්ෂ 14,873 ක් විය.

රුපියල් දශ ලක්ෂ 14,873 ක් වූ අයවැය හිඟය දේශීය සහ විදේශීය අංශ දෙකෙන්ම ලබාගත් සම්පත් මගින් මූල්‍යනය කෙරුණි. දේශීය අංශය මගින් සියයට 44 ක ප්‍රමාණයක් පියවනු ලැබූ අතර, ඉතිරි සියයට 56 ක ප්‍රමාණය විදේශීය සම්පත් මගින් පියවා ගනී. රුපියල් දශ ලක්ෂ 8,100 ක ඉලක්ක කළ විදේශීය ණය වෙනුවට රුපියල් දශ ලක්ෂ 8,290 ක මුදලක් විදේශීය ප්‍රභවයන්ගෙන් ලබා ගන්නා ලදී. මෙහි රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,518 ක වාණිජ ණය ගැනීම ද ඇතුළත් ය. ව්‍යාපෘති සහ භාණ්ඩ ණය පිළිවෙලින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,064ක් සහ රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,722 ක් වූ අතර දීමනා රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,803 ක් විය.

1.34 සංඛ්‍යා සටහන

රාජ්‍ය මූල්‍ය කටයුතු 1978 - 1982

රුපියල් දශ ලක්ෂ

ශීර්ෂය	1978	1979	1980	1981 අනුමත කළ ඇස්තමේන්තු	1981 තාවකාලික	1982 අනුමත කළ ඇස්තමේන්තු
1. ආදායම (අ)	11,688	12,730	14,608	15,550	16,228	19,319
2. පුනරාවර්තන වියදම්	10,408	11,502	13,249	15,332	15,887	20,664
3. අත්තිකාරම් ගිණුම් කටයුතු (හිඟය - / අතිරික්තය +)	-1,831	-1,028	-3,240	+ 675	-1,723	+ 100
4. වර්තන ගිණුම් (අතිරික්තය + / හිඟය -)	- 551	+ 200	-2,421	+ 893	-1,382	-1,245
5. ප්‍රාග්ධන වියදම්	6,614	8,991	13,854	12,739	13,491	19,915
එයින්: නිදන් අරමුදල්, ණය ආපසු ගෙවීම් සහ ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය සංවිධානවලට ගෙවන ලද දයක මුදල්	(1,165)(ආ)	(1,182)(ආ)	(1,502)(ආ)	(1,620)	(1,608)(ආ)	(2,806)
6. අයවැය හිඟය	7,165	8,791	16,274	11,846	14,873	21,160
7. හිඟය පියවීම						
7.1 දේශීය මූල	2,653	4,582	9,610	3,750	6,622	6,970
(අ) බැංකු නොවන වෙළෙඳපොළ ණය ගැනීම්	2,033	2,806	2,700	3,750	2,379	4,000
(ආ) වෙළෙඳපොළ නොවන ණය ගැනීම්	453	1,096	- 216	-	326	-
(ඇ) බැංකු ක්‍රමය (ඇ)	167(ආ)	680(ආ)	7,126(ආ)	-	3,917(ආ)	2,970
7.2 විදේශීය මූල්‍ය	4,454	4,237	6,735	8,100	8,290	14,190
(අ) භාණ්ඩ ණය	1,359	1,415	1,431	-	1,722	-
(ආ) ව්‍යාපෘති ණය	1,645	830	1,171	8,100	2,064	-
(ඇ) දීමනා	661	1,390	2,620	-	2,803	14,190
(ඈ) අනෙකුත් ණය	789	602	1,513	-	1,701	-
7.3 මුදල් ශේෂ ප්‍රයෝජනයට ගැනීම	58	- 28	- 72	- 4	- 38	-
8. රාජ්‍ය මූල්‍ය කටයුතුවල ප්‍රයාචනාත්මක බලපෑම	173	634	7,029	- 4	3,847	2,970

මූලාශ්‍රයන්: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව,
මහ භාණ්ඩාගාරය.

(අ) විදේශීය දීමනා යටතේ දක්වන ලද, ප්‍රාග්ධන දීමනා ආදායමෙහි ඇතුළත් නැත.

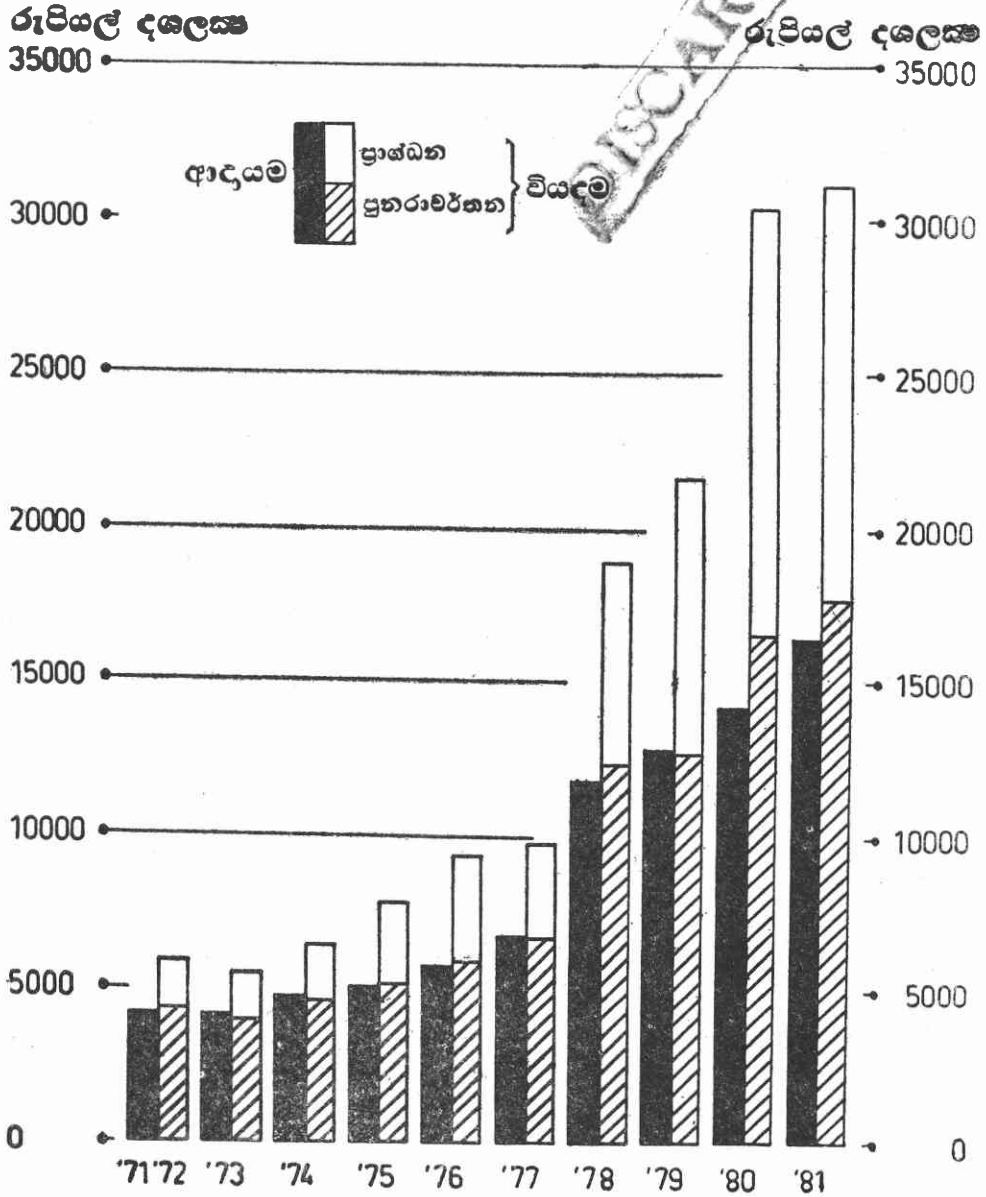
(ආ) 1978 දී රුපියල් දශ ලක්ෂ 174 ක් ද, 1979 දී රුපියල් දශ ලක්ෂ 178 ක් ද, 1980 දී රුපියල් දශ ලක්ෂ 271 ක් සහ 1981 රුපියල් දශ ලක්ෂ 37 ක් වූ විදේශ පරිපාලන ණය ආපසු ගෙවීම් ඇතුළත් ය.

(ඇ) ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය සංවිධානයන්ට දයක මුදල් ගෙවීම සඳහා මහ බැංකුවෙන් ලබාගත් විශේෂ අත්තිකාරම් ඇතුළත් වේ.

(ඈ) 1978 දී රුපියල් දශ ලක්ෂ 52 ක් ද, 1979 දී රුපියල් දශ ලක්ෂ 18 ක් ද, 1980 දී රුපියල් දශ ලක්ෂ 25 ක් සහ 1981 දී රුපියල් දශ ලක්ෂ 32 ක් වන බැංකු ක්‍රමය වෙත ආපසු ගෙවන ලද රුපියල් ණය සඳහා ගැලපුම් කර නොමැත.

රජයේ ආදායම සහ වියදම

මුදල් වර්ෂ අනුව*

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව.

* 1971/72 මුදල් වර්ෂය 1971 ඔක්තෝබර් 01 වැනි දින සිට 1972 දෙසැම්බර් 31 වැනි දින දක්වා වූ සහලොස් මාසයට අදාළ වේ. 1973 සිට මුදල් වර්ෂ දෙසැම්බර් 31 වැනි දිනයෙන් අවසන් වර්ෂයට අදාළ වේ.

1981 සංඛ්‍යා තාවකාලිකය.

දේශීය ණය ගැනීම සලකා බලනකල උද්ධමනාත්මක නොවන එකම මූල්‍යකරණ ප්‍රභවය වූයේ බැංකු නොවන වෙළෙඳ පොළ ණය ගැනීම ය. අපේක්ෂිත ඉලක්කය රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,750 ක් වුවද, සෘජු පාලනයට හසුවන බැංකු නොවන වෙළෙඳ පොළ ප්‍රභවයන්ගෙන් රුපියල් ණය ස්වරූපයෙන් 1981 දී ලබාගත් මුළු සමපත් ප්‍රමාණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,379 ක් විය. සෘජු පාලනයට හසුවන අංශයෙහි ඉතුරුම්, රුපියල් සුරැකුම්පත් වෙළෙඳ පොළෙහි ආයෝජනයන්ගෙන් බාහිරව වෙනත් ආයෝජනයන් වෙත යොමුවීම සහ ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුවෙහි ඉතුරුම් වර්ධන අනුපාතිකය පහත වැටීම මූලික වශයෙන් මෙම ප්‍රභවයන් වෙතින් උපලබ්ධි වූ ලැබීම්හි නියුණු පහත වැටීමට හේතුවිය. මෙම ප්‍රභවයන්ගෙන් සම්පත් සැපයුම අඩුවීම නිසා රජයට බැංකු අංශයෙන් මූල්‍යමය සම්පත් ලබා ගැනීමට සිදුවිය. මෙම ක්‍රියාමාර්ගය පහසු කරවනු පිණිස භාණ්ඩාගාර බිල්පත්හි අනුදත් සීමාව රුපියල් කෝටි 1,000 සිට රුපියල් කෝටි 1,800 දක්වා ඉහළ නැංවින. 1981 වසර තුළදී රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,917 ක මුදලක් බැංකු ක්‍රමයෙන් ලබාගති. බැංකු ක්‍රමය සතුව පැවති රුපියල් දශ ලක්ෂ 32 ක් වූ රුපියල් ණය නිදහස් කිරීම හා සමග වසර තුළදී රාජ්‍ය මූල්‍ය කටයුතුවලින් වූ ප්‍රසාරණාත්මක බලපෑම රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,847 ක් වූ අතර, එය 1980 වසරේ රුපියල් දශ ලක්ෂ 7,029 හා සැසඳේ. මෙම ප්‍රසාරණාත්මක බලපෑම මුළු අයවැය හිඟයෙන් සියයට 26 හා ද. දේ. නි. න් සියයට 5 ක් වූ අතර, ඉකුත් වසරේ පිළිවෙලින් සියයට 43 ක් හා සියයට 11 ක් විය.

1981 වසර සඳහා වන රාජ්‍ය මූල්‍ය ක්‍රියා මාර්ගයන්හි සම්පිණ්ඩනයක් 1.34 සංඛ්‍යා සටහනෙහි දක්වා ඇත. ඉකුත් දස වසර සඳහා සංසන්දනාත්මක දත්ත සමග 1981 වසරේ රාජ්‍ය මූල්‍ය කටයුතු නිසා මතුවන ශුද්ධ මූල්‍ය හිඟය පිළිබඳව සංඛ්‍යා ලේඛන පරිශීෂ්ඨයෙහි දක්වා ඇත.

ආදායම

1981 වසර තුළදී රජයේ මුළු ආදායම ලැබීම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 16,228 ක් විය. මෙය පසුගිය වසරට වඩා රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,160 ක හෙවත් සියයට 15 ක වැඩිවීමක් පෙන්නුම් කරයි. මෙම වැඩිවීමෙන් හරි අඩක් ලැබුණේ ව්‍යාපාර පිරිවැටුම් බදු එකතුවේ ඉහළ යෑම නිසාය. රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,829 ක් වූ පිරිවැටුම් බදු ලැබීම් සියයට 73 ක සැලකිය යුතු වැඩිවීමක් වාර්තා කළේය. ඉහළ මට්ටමේ ආර්ථික ක්‍රියාවලියත් සහ 1981 අයවැයෙන් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද ඉහළ බදු අනුපාතයන් සමග මිල මට්ටමේ ඉහළ යාම් අනුව වැඩිවූ ලැබීම් මෙම සැලකිය යුතු වැඩිවීමට හේතුවිය. 1981 අවසානයේ දී ආනයන ඇතුළත් වන සේ පිරිවැටුම් බදු පුළුල් කිරීමද මෙම වැඩිවීමට සුළු වශයෙන් හේතු විය. 1981 දී ආදායමෙහි අනෙකුත් සැලකිය යුතු වැඩිවීම වූයේ බදු නොවන ආදායම්වලය. මෙය රුපියල් දශ ලක්ෂ 472 කින් වැඩි වී සියයට 30 ක වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. ආනයන බදු, වරණ අලෙවි බදු සහ ආදායම් බදුවලින් ද වැඩි ලැබීම් විය.

රුපියල් දශ ලක්ෂ 14,195 ක් වූ මුළු බදු ආදායම, සියයට 14 ක වැඩිවීමක් වාර්තා කළ අතර, මුළු ආදායම් ලැබීම්වලින් සියයට 87 ක් විය. පසුගිය වසරේ මෙය සියයට 89 ක් විය. බදු නොවන ආදායම හා සැසඳීමේදී බදු ආදායමේ සිදුවූ අඩු වර්ධනය, මෙම සාපේක්ෂ කොටසෙහි ආන්තික අඩුවීමට හේතු විය. ගාස්තු සහ අයකිරීම් වැඩි වන සේ ඇති කළ ප්‍රති-ශෝධනයන්ගේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් බදු නොවන ආදායම, ඉහළ අනුපාතයකින් වැඩි විය. බදු ආදායම කාණ්ඩයෙහි වක්‍ර බදු රුපියල් දශ ලක්ෂ 12,106 ක් වූ අතර, ආදායම් ලබා දෙන ලද ප්‍රධාන ප්‍රභවයක් ලෙස එය තවදුරටත් පැවතින. වක්‍ර බදු, මුළු බදු ආදායමින් සියයට 85 ක් සහ මුළු ආදායම් ලැබීම්වලින් සියයට 75 ක් විය. නිෂ්පාදන හා වියදම් මත පැනවූ වක්‍ර බදුවල සමස්ත වැඩිවීම රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,734 ක් හෙවත් සියයට 17 ක් විය. පසුගිය වසරේ එය සියයට 6 ක් විය. අනෙක් අතට, රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,090 ක සෘජු බදු ලැබීම් මුළු බදු ආදායමින් සියයට 15 කට ද, මුළු ආදායමින් සියයට 13 කට ද හිමිකම් පෑවේය. ඉකුත් වසරේ අනුරූප කොටස් පිළිවෙලින් සියයට 17 ක් සහ සියයට 15 ක් විය.

රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,685 ක් එකතු කළ අපනයන බදු මීට ඉහත දී මෙන්ම වක්‍ර බදුවල ප්‍රධානතම ශීර්ෂය විය. කෙසේ වුවද, එහි සාපේක්ෂ කොටස ඉකුත් වසරේදී සියයට 26 සිට සියයට 23 දක්වා අඩු විය. එයට හේතු වූයේ වාසිදායක නිෂ්පාදන ආන්තිකයන් ලබා දීම අරමුණු කරගෙන කරන ලද අපනයන බදු ප්‍රතිශෝධනයන් නිසා වර්ධනයේ ඇති වූ පහත වැටීම සහ ඇතැම් ආදායම් කාණ්ඩයන්ගේ ඉහළ වර්ධන අනුපාතිකයයි. වෙන් වශයෙන් ගත් කල රබර් සහ පොල්වලින් ලද අපනයන බදු පිළිවෙලින් සියයට 3 ක සහ සියයට 10 ක වැඩිවීම් සටහන් කළ අතර තේවලින් සියයට 2 ක අඩුවීමක් වාර්තා විය. රබර් සම්බන්ධයෙන් බලන විට මිල අනුව වෙනස් වන බදු අනුපාතය පහත වැටෙන සේ ප්‍රතිශෝධනයක් සිදු කළ ද වැඩිමනත්ව ලැබූ බදු

ආදායම ප්‍රධාන වශයෙන් අපනයන පරිමාවේ වැඩිවීම සහ රුපියල් මිලෙහි (නැ.වි.ස.) වූ ආන්තික වැඩිවීම නිසා ඇති විය. පොල් අපනයන බදු ආදායම් ඉහළ යාමට, මූලික වශයෙන් අපනයන පරිමාව වැඩිවීම සහ යම් ප්‍රමාණයකට 1981 නොවැම්බර් 12 වැනි දින සිට බල පැවැත්වෙන පරිදි බදු ක්‍රියාකාරිත්වයෙහි ඇති කළ වෙනස්කම් ද හේතුවිය. පරිමාව මත විශේෂිත අපනයන බද්දකට යටත් කේ වලින් ලද ආදායම බදු අනුපාතයන් පහත දැමීමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් අඩු විය. වාසිදායක අපනයන මිල ගණන් සහ ඉහළ අපනයන පරිමාව යන හේතූන් දෙක නිසා සුළු අපනයන වෙළෙඳ ද්‍රව්‍ය වලින් ලද රුපියල් දශ ලක්ෂ 133 ක බදු ලැබීම වෙනත් සියයට 18 ක වැඩිවීමක් වාර්තා විය. කෙසේ වුව ද, මිනිත් සම්බන්ධයෙන් වැඩිවූ බදු ආදායම හුදෙක් ඉහළ නැ.වි.ස. මිල නිසා ඇති විය. මිනිත් අපනයන පරිමාවේ අඩුවීම සියයට 35 ක් වූ අතර අපනයන වටිනාකමේ වැඩිවීම සියයට 10 ක් විය.

බදු ආදායමේ දෙවැනි විශාලතම ශීර්ෂය වූ ආනයන බදුවලින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,225 ක් එකතු වූ අතර, එමගින් සියයට 10 ක වැඩිවීමක් වාර්තා විය. පෙර වර්ෂයේ එහි වර්ධනය සියයට 29 ක් විය. මෙම පසු බැස්මට හේතුවූයේ ආනයන වියදමෙහි වර්ධන වේගය අඩුවීමයි. එය 1980 දී සියයට 50 ක් වූ අතර, සියයට 4 දක්වා සැලකිය යුතු අත්දැකීම් පිරිහින. ආනයන බදු, මුළු ආදායමින් ඉකුත් වසරේදී වූ සියයට 21 සිට සියයට 20 දක්වා අඩු විය. ආනයන බදු අනුපාතයේ සාමාන්‍යය සියයට 9 ක් සේ නොවෙනස්ව පැවතින. සහල්, නිරිඟු සහ නිරිඟු පිටි, බනිප් තෙල් සහ පොහොර යන ආනයන හැරුණු කොට බදු අනුපාතයේ සාමාන්‍යය ද සියයට 14 ක් සේ නොවෙනස්ව පැවතින.

බදු ආදායම්වල තවත් ප්‍රධාන ශීර්ෂයක් වූ වරණ අලෙවි බදුවලින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,028 ක් එකතු වූ අතර, ඒවායින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 150 ක හෙවත් සියයට 8 ක වැඩිවීමක් වාර්තා විය. ඉකුත් වසරේ වාර්තා වූයේ සියයට 2 ක අඩුවීමකි. කෙසේ වුවද, මුළු ආදායමෙහි කොටසක් වශයෙන් වරණ අලෙවි බදු සියයට 13 සිට සියයට 12 දක්වා ආන්තික වශයෙන් අඩු විය. රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,123 ක ආදායමක් සහිතව දුම්කොළ බදුවලින් ආන්තික වශයෙන් රුපියල් දශ ලක්ෂ 123 ක හෙවත් සියයට 12 ක වැඩිවීමක් වාර්තා විය. එයට වැඩි වශයෙන්ම හේතු වූයේ විකුණුම් පරිමාවේ ඉහළ යාමය. සුරාබදුවලින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 749 ක් එකතු වූ අතර, රුපියල් දශ ලක්ෂ 66 ක හෙවත් සියයට 10 ක වැඩිවීමක් වාර්තා විය. මෙය සිදුවූයේ ප්‍රධාන වශයෙන් බදු අනුපාතයන් වැඩි කිරීම නිසාය. වටිනාකම අනුව අය කරන තේ බදුවලින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 86 ක් ලැබුණු අතර ඉකුත් වසරට වඩා සියයට 16 ක අඩුවීමක් වාර්තා විය. 1981 අප්‍රේල් 01 වැනි දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි ක්‍රියාත්මක වන මිල කිලෝව-කට රුපියල් 16 සිට 18 දක්වා වැඩි කිරීම මෙයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. පොල් මද ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන මත පරිපාලන ගාස්තුවලින් ලැබූ ආදායම රුපියල් දශ ලක්ෂ 93 සිට රුපියල් දශ ලක්ෂ 69 දක්වා අඩු විය. මෙම බද්ද වසරේ අවසාන භාගයේදී ඉවත් කර ගන්නා ලදී. මිල ගණන් අනුව වෙනස් වන අනුපාතයකට වටිනාකම අනුව අය කරන බද්දක්, මෙම බද්ද හා පොල් මද ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන මත අය වූ විශේෂිත බද්ද වෙනුවෙන් ඇති කරන ලදී.

සාප්පු බදුවලින් වූ ලැබීම් ප්‍රමාණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,090 ක් වූ අතර එය සියයට 2 ක ආන්තික අඩුවීමක් පෙන්වීය. සාප්පු බදුවල ප්‍රධානතම කොටස සාමුහික සහ සාමුහික නොවන ආදායම් බදුවලින් සමන්විත විය. ඒවා මුළු සාප්පු බදු ආදායමින් සියයට 97 ක ඉහළ ප්‍රමාණයක් විය. කෙසේ වුවද, සාප්පු බදු මුළු ආදායමෙහි කොටසක් වශයෙන් සියයට 15 සිට සියයට 13 දක්වා අඩු විය.

රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,033 ක් ලැබුණු බදු නොවන ආදායම්වලින් සියයට 30 ක වැඩිවීමක් වාර්තා විය. එය බදු නොවන ආදායමේ සියළු කාණ්ඩයන්ගේ වැඩිවීම නිසා ඇති වූවකි. වෙළෙඳ ව්‍යවසායයන්ගේ ලැබීම් සියයට 35 ක වැඩිවීමක් වාර්තා කළ අතර මීට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ තැපැල් සහ විදුලි පණිවුඩ සේවාවල ගාස්තු සහ අයකිරීම් වැඩි කිරීමය. රජයේ සාමුහික අංශය ඒකාබද්ධ අරමුදලට වැඩියෙන් දායකවීම නිසා ලාභාංශ ගෙවීම්, පොළී සහ ණය ආපසු ගෙවීම් වෙනුවෙන් එකතු වූ මුදල රුපියල් දශ ලක්ෂ 60 ක හෙවත් සියයට 17 ක වැඩිවීමක් සටහන් කරමින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 412 ක් විය. මුළු ආදායමෙහි බදු නොවන ආදායමට අයත් කොටස 1980 දී සියයට 11 සිට 1981 දී සියයට 13 දක්වා වැඩි විය.

ශ්‍රී ලංකා රුපියලෙහි සම වටිනාකම වෙනස් කිරීමේ අනියම් ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 1978 වසරේ දී විදේශ වෙළෙඳාම පදනම් කර ගත් බදු ආදායම තියුණු ලෙස වැඩි වූ නමුත් අපනයන බදු වල නිරන්තර අඩු කිරීමත් සමගම එය හීන වීමට කරුණු යෙදුණි. මෙයින් එකතුවන ආදායමින් වියදම් පියවා ගැනීමට රජය අසමත් වීමට හේතු තරමක් දුරට පැහැදිලි වේ. මුළු ආදායමෙහි වකු බදුවල සාපේක්ෂ කොටස සියයට 74 සිට සියයට 75 දක්වා වැඩි විය. සාර්ව

ආර්ථික විචල්‍යයන් හා සම්බන්ධව ආදායම් ක්‍රියාකාරිත්වයෙහි සැලකිය යුතු වර්ධනයක් පෙන්වීය. වසර තුළදී සමස්ත ආදායම් සහ බදු අනුපාතයන් ආන්තික වශයෙන් අඩු විය. මුළු ආදායම සහ බදු ආදායම ද, දේ. නි. යෙහි ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් පිළිවෙලින් සියයට 19 ක් සහ සියයට 17 ක් විය. ඉකුත් වසරේ එය සියයට 21 ක් සහ සියයට 19 ක් විය. එසේ වුවද, ආර්ථික-යෙහි නාමික මුදල් ආදායමෙහි වෙනස්වීම්වලට ආදායමේ අනුකූලතා මට්ටමේ වර්ධනයක් ඇතිවිය. පසුගිය වසරේ ආදායම් සහ බදු සංගුණකයන් පිළිවෙලින් 0.389 සහ 0.449 ක් වූ අතර මේ වසරේ ආදායම් සහ බදු සංගුණකය 0.541 සහ 0.476 ක් විය. ආර්ථිකයේ වැඩි වන ද. දේ. නි. යෙහි සැලකිය යුතු කොටස තවදුරටත් එකතු වන්නේ නිශ්චිතවම බදු වලින් නිදහස් කරන ලද වාක්ෂ හෝග නොවන අංශයෙනි. එසේම ඉහළ මට්ටමක ඵලදාවක් ඇති අනෙක් අංශයන් ආයෝජන ඇද ගැනීම සඳහා දෙන ලද බදු විරාමයන් තවමත් මුක්ති විඳියි.

පුනරාවර්තන වියදම

වසර තුළදී අන්තිකාරම් ගිණුම් කටයුතු රහිත මුළු පුනරාවර්තන වියදම රුපියල් දශ ලක්ෂ 15,887 ක් විය. ඉකුත් වසරෙහි වූ සියයට 15 ක වැඩිවීම හා සසඳන කල මෙය රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,638 ක හෙවත් සියයට 20 ක වැඩිවීමක් පෙන්වුම් කරයි. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් සේ පුනරාවර්තන වියදම රජයේ මුළු වියදමෙන්, ඉකුත් වසරෙහි වූ සියයට 44 සිට සියයට 51 දක්වා ඉහළ නැගුණි.

පසුගිය වසරෙහි වූ සියයට 19 ක වැඩිවීම හා සසඳන කල, පුනරාවර්තන වියදමෙහි ප්‍රධාන ශීර්ෂයන් තුන එනම් පෞද්ගලික පඩිනඩි, විශ්‍රාම වැටුප් සහ රාජ්‍ය ණය මත වූ පොළී, සියයට 30 කින් වැඩි විය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් සේ, මෙම ප්‍රධාන අයිතමයන් මුළු පුනරාවර්තන වියදමෙහි කොටසක් සේ ඉකුත් වසරේ වූ සියයට 50 සිට සියයට 54 දක්වා ඉහළ නැගුණි. පෞද්ගලික පඩිනඩි, රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,653 සිට රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,992 දක්වා සියයට 9 කින් වැඩි විය. විශ්‍රාම වැටුප් රුපියල් දශ ලක්ෂ 718 සිට රුපියල් දශ ලක්ෂ 904 දක්වා සියයට 26 කින් ඉහළ නැගුණි. රාජ්‍ය ණය සඳහා පොළී, රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,241 සිට රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,738 දක්වා සියයට 67 ක ප්‍රමාණයකින් විශාල ලෙස වැඩි විය. විදේශීය ණය මත වූ පොළී රුපියල් දශ ලක්ෂ 713 ක් වූ අතර දේශීය ණය සඳහා පොළී රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,025 ක් විය. ඉකුත් වසරේදී මෙම ගෙවීම් පිළිවෙලින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 413 ක් හා රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,828 ක් විය. දේශීය ණය මත වූ පොළී සියයට 65 කින් වැඩිවීමට හේතු වූයේ, 1980 මැද භාගයේදී රුපියල් සුරැකුම්පත්හි පොළී අනුපාතිකයන් සියයට 10 සිට සියයට 16 දක්වාද, භාණ්ඩාගාර බිල්පත්හි අනුපාතිකයන් සියයට 9 සිට සියයට 13 දක්වා ද ඉහළ දැමීමයි. එසේම නොපිය වූ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් පරිමාව වැඩිවීම ද මෙයට හේතු විය. 1980 සහ 1981 අතර කාලයේදී, භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මත වූ පොළී ගෙවීම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 441 සිට රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,306 දක්වා තෙගුණයකින් පමණ වැඩි විය. මේ කාලසීමාවේදී රුපියල් සුරැකුම් පත් මත වූ පොළී ගෙවීම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,330 සිට රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,694 දක්වා සියයට 27 ක වැඩිවීමක් සටහන් කළේය. රාජ්‍ය ණය පොළී ගෙවීම් සඳහා මුළු පුනරාවර්තන වියදමින් සියයට 23 ක ප්‍රමාණයක් වෙන් වූ අතර, ඉකුත් වසරෙහිදී එය සියයට 17 ක් විය. පෞද්ගලික පඩිනඩි හා විශ්‍රාම වැටුප් එක්ව ගත් කල සියයට 12 ක වැඩි-වීමක් පෙන්වුම් කළ අතර, මුළු පුනරාවර්තන වියදමෙහි කොටසක් වශයෙන් එය ඉකුත් වසරෙහි සියයට 33 සිට සියයට 31 දක්වා පහත වැටුණි.

ඉකුත් වසරෙහි වූ රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,861 හා සංසන්දනයක්ව බලන කල, වසර තුළදී ප්‍රධාන සහනාධාර මත වූ මුළු සංක්‍රාමයන් රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,403 ක් විය. ආහාර සහ භූමිතෙල් මුද්දර මත වූ වියදම් පිළිවෙලින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,521 ක් සහ රුපියල් දශ ලක්ෂ 164 ක් විය. ළදරු කිරි ආහාර සඳහා වූ පාරිභෝගික සහනාධාරය රුපියල් දශ ලක්ෂ 82 ක් වූ අතර ජාතික කිරි මණ්ඩලයට සංක්‍රාම කළ නිෂ්පාදනය පදනම කොට ගත් සහනාධාරය රුපියල් දශ ලක්ෂ 44 ක් විය. තේ දළ නිපදවන්නන් හට පදනු ලබන දිරි ගැන්වීමක් සේ, රුපියල් දශ ලක්ෂ 27 ක මුදලක්, තේ මිල ආධාරක ක්‍රමය යටතේ සපයන ලදී. ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකුව සඳහා වූ පොළී සහනාධාරය රුපියල් දශ ලක්ෂ 388 ක් විය. මේ අතරින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 262 ක් පවත්නා වර්ෂය වෙනුවෙන් ද, ශේෂය 1979 අයවැය වර්ෂය වෙනුවෙන් ද විය. ජාත්‍යන්තර මිල ගණන්හි ඉහළයාම් පැවතුන ද, පොහොර සහනාධාරය සම්බන්ධයෙන් වූ රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,080 ක ගෙවීම් ඇස්තමේන්තු කළ ප්‍රමාණයට ම පැවතුණි. ප්‍රධාන වශයෙන් මසා නිම කළ ඇඳුම් අපනයනයන් ඇතුළත් වන ආනයන බදු ප්‍රතිදාන ක්‍රමය යටතේ රුපියල් දශ ලක්ෂ 391 ක මුදලක් වියදම් කරන ලදී. ඉකුත් වසරෙහි දී මේ සඳහා දරූ වියදම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 348 ක් විය. වර්තන සංක්‍රාමයන් යටතේ අර්ධ රාජ්‍ය ආයතනයන්හි අලාභ ප්‍රතිපූරණ ගෙවීම්වල අඩු-වීමක් පෙන්වුම් කළේය. ශ්‍රී ලංකා මධ්‍යම ගමනා ගමන මණ්ඩලයට කරන ලද රුපියල් දශ ලක්ෂ 457 ක ගෙවීමක් ද ඇතුළත්ව රුපියල් දශ ලක්ෂ 657 ක් ව පැවති ඉකුත් වසරේ ගෙවීම් හා සසඳන

විට වසර තුළ කරන ලද අලාභ ප්‍රතිපූරණ ගෙවීම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 107 කට සීමා විය. ප්‍රධාන ප්‍රතිලාභීන් වූයේ ස.නො.ස. (රුපියල් දශ ලක්ෂ 76), කඩදසි සංස්ථාව (රුපියල් දශ ලක්ෂ 11) සහ පොනොර සංස්ථාව (රුපියල් දශ ලක්ෂ 10) යි.

අත්තිකාරම් ගිණුම්

ඉකුත් වසරෙහි වූ රුපියල් දශ ලක්ෂ 7,896 හා සැසඳීමේදී, අත්තිකාරම් ගිණුම් හි නො-පියවන ලද මුළු හර ශේෂය රුපියල් දශ ලක්ෂ 9,619 ක් විය. මෙසේ මුල් අයවැය ඇස්තමේන්තු-වෙන් අපේක්ෂා කළ රුපියල් දශ ලක්ෂ 675 ක ලැබීම් වෙනුවට, අත්තිකාරම් ගිණුම් කටයුතුවල රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,723 ක ශුද්ධ ගෙවීමක් විය. කෙසේ වෙතත් පසුගිය වසරේ වූ රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,240 ක ශුද්ධ ගෙවීම හා සසඳන කල, මේ වසරේ ක්‍රියාකාරීත්වය කැපී පෙනෙන වර්ධනයක් පෙන්වුම් කර ඇත. මෙයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ රජයේ දෙපාර්තමේන්තුවලට දෙන ලද අත්තිකාරම් සැහෙන ප්‍රමාණයකින් පහත වැටීමයි. පසුගිය වසරෙහි වූ රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,091 ක ශුද්ධ අත්තිකාරම් හා සැසඳීමේදී, මෙය රුපියල් දශ ලක්ෂ 509 කට සීමා විය. රජයේ දෙපාර්තමේන්තුවලට දෙන අත්තිකාරම්හි ප්‍රධාන අංගය වන ආහාර මිලදී ගැනීමේ හා බෙද හැරීමේ ගිණුම් හා අදාළව ඉකුත් වසරෙහි වූ රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,093 ක ගෙවීම් හා සසඳන කල මෙම වසරෙහි දී රුපියල් දශ ලක්ෂ 588 ක ශුද්ධ ගෙවීමක් විය. වසර තුළදී නිකුත් නොකළ ගබඩා ද්‍රව්‍ය සහ ආම්පන්න සඳහා වූ ශුද්ධ ගෙවීම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 166 ක් විය. විවිධ ප්‍රභව-යන්ගෙන් ලැබීම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 74 ක් වූ අතර ශ්‍රී ලංකා මධ්‍යම ගමනා ගමන මණ්ඩලයට කරන ලද රුපියල් දශ ලක්ෂ 200 ක ගෙවීමක් සහිතව අත්තිකාරම් ගිණුම්වලින් සහ අතිරික්ත ශේෂයන්ගෙන් දෙනු ලබන ශුද්ධ ශේෂ ප්‍රමාණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 126 ක් විය. මෙය පසුගිය වසරෙහි දී රුපියල් දශ ලක්ෂ 195 ක ලැබීම හා සැසඳේ. ශ්‍රී ලංකා චිත්‍ර වෙළෙඳ ගිණුමෙහි හර ශේෂය රුපියල් දශ ලක්ෂ 96 සිට රුපියල් දශ ලක්ෂ 444 දක්වා ඉහළ ගිය අතර, ඒ හා අනුකූලව වසර තුළදී වූ ශුද්ධ ගෙවීම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 349 ක් විය. ප්‍රතිපූරණාත්මක ප්‍රාග්ධන වියදම් හා සම්බන්ධිත ශුද්ධ අත්තිකාරම් ප්‍රමාණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 574 ක් විය. අත්තිකාරම් ගිණුම් යටතේ වූ රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,723 ක ශුද්ධ ගෙවීම් ඇති නොවූයේ නම් වර්තන ගිණුමෙහි රුපියල් දශ ලක්ෂ 341 ක අතිරික්තයක් උපදවාලිය හැකිව තිබෙන. කෙසේ වෙතත්, වර්තන වියදමෙහි හා මුළු රාජ්‍ය වියදමෙහි අත්තිකාරම් ගිණුම් හා අදාළ කොටස, 1980 දී වූ සියයට 24 හා සියයට 11 සිට පිළිවෙලින් සියයට 11 හා සියයට 6 දක්වා පහත වැටුණි.

ප්‍රාග්ධන වියදම

1981 වසරෙහි දී නිදන් අරමුදල් දයකත්වයන් සහ ණය ආපසු ගෙවීම් ඇතුළු මුළු ප්‍රාග්ධන වියදම රුපියල් දශ ලක්ෂ 13,491 ක් වූ අතර, පසුගිය වර්ෂයේදී එය රුපියල් දශ ලක්ෂ 13,854 ක් විය. ඉකුත් වසරෙහි වූ සියයට 54 ක වැඩිවීමට ප්‍රතිවිරුද්ධව යමින්, වසර තුළදී ප්‍රාග්ධන වියදමෙහි සියයට 3 ක පහත වැටීමක් විය. ප්‍රාග්ධන වියදම ලැබී ඇති සම්පත් ප්‍රමාණයට සීමා කිරීම පිණිස මෙය අවශ්‍යයෙන්ම ගන්නා ලද ප්‍රතිපත්තිය කීරණයක ප්‍රතිඵලයකි. මේ හා අනුකූලව, දැනට ක්‍රියාත්මකවෙමින් පවතින සහ ප්‍රමුඛත්වය දියුණු ව්‍යාපෘතීන් කෙරෙහි ඉමහත් අවධාරණය යොමු කරවමින්, සමස්ත ආයෝජන වැඩ පිළිවෙල ප්‍රතිසැලසුම් කරන ලදී. මුළු ප්‍රාග්ධන වියදම ද.දේ.නි. හි ප්‍රතිශතයක් සේ පෙර වර්ෂයේදී වූ සියයට 21 සිට 1981 දී සියයට 16 දක්වා අඩු විය. මුළු නිදන් අරමුදල් දයකත්වයන් සහ ණය ආපසු ගෙවීම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,608 ක් විය.

නිදන් අරමුදල් දයකත්වය සහ ණය ආපසු ගෙවීම් රහිතව ප්‍රාග්ධන වියදම, පරිපූරක ඇස්තමේන්තු ද ඇතුළත් අයවැය ඇස්තමේන්තු සමග සංසන්දනය කළ විට, රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,533 ක හෙවත් සියයට 11 ක උග්‍ර වියදමක් පෙන්වීය. ද.ජා.නි. ගම්‍ය මිල අනුපාතිකයෙන් ප්‍රාග්ධන නියම වියදම ගැලපුම් කළ පසු, 1981 වසරේ මුර්ත ප්‍රාග්ධන වියදම රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,559 ක් පමණක් බව හෙළි විය. මෙය රුපියල් දශ ලක්ෂ 4,363 ක් වූ 1980 ප්‍රාග්ධන වියදම හා සැසඳූ කළ සියයට 18 ක පහත වැටීමක් වාර්තා කරයි. ක්‍රියාත්මකව පවත්නා සහ ප්‍රමුඛත්වය දියුණු ව්‍යාපෘතීන්ට පමණක් වියදම සීමා කිරීමට අවශ්‍යයෙන්ම ප්‍රයත්න දරන අවස්ථාවකදී මෙය නොවැළැක්විය හැකි දෙයකි. ප්‍රාග්ධන වියදම් පිළිබඳ අමාත්‍යාංශ අනුව කරන ලද වර්ගීකරණයක් සංඛ්‍යා ලේඛන පරිශීෂ්ඨයේ දක්වා ඇත.

රාජ්‍ය අංශයෙහි ප්‍රාග්ධන වියදම සහ අර්ධ රාජ්‍ය ආයතනයන්ට දෙනු ලබන ප්‍රාග්ධන ප්‍රදානයන් මත වූ ප්‍රාග්ධන වියදම් වලට අමතරව, අර්ධ රාජ්‍ය අංශයන්හි ආයෝජන සඳහා දෙන ලද අයවැය ගත ප්‍රාග්ධන වියදමෙහි ඇතුළත් ණය ප්‍රමාණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 569 විය. ඉන් රුපියල් දශ ලක්ෂ 195 ක් ලංකා විදුලි බල මණ්ඩලයට විය. අනෙකුත් ලැබුම් කරුවන් වූයේ ගලදරි හෝටලය (රුපියල් දශ ලක්ෂ 75), රබර් අධිකාරිය (රුපියල් දශ ලක්ෂ 74), ශ්‍රී ලංකා මධ්‍යම ගමනා ගමන මණ්ඩලය (රුපියල් දශ ලක්ෂ 171) සහ ජාතික නිවාස සංවර්ධන අරමුදල (රුපියල් දශ ලක්ෂ 45) යි.

රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,750 ක අයවැය ප්‍රතිපාදන හා සසඳන කල, සියයට 3 ක උනා වියදමක් වාර්තා කරමින් 1981 දී මහවැලි යෝජනා ක්‍රමය සඳහා කළ නියම වියදම රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,636 ක් විය. 1, 11, හා 111 අදියරයන් හා අදාළ සංවර්ධන වැඩ උදෙසා වැය කළ මුළු ප්‍රමාණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 366 ක් විය. මින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 354 ක් 11 හා 111 අදියර උදෙසා විය. කඩිනම් මහවැලි යෝජනා ක්‍රමය සඳහා වූ මුළු වියදම රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,270 කි. කඩිනම් වැඩ පිළිවෙල හා සම්බන්ධ වියදම්, වික්ටෝරියා (රුපියල් දශ ලක්ෂ 969), කොක්මලේ (රුපියල් දශ ලක්ෂ 974), මාදුරු ඔය (රුපියල් දශ ලක්ෂ 643), මිනිපේ අමුණු අන්තර් නිමිත ඇල සංකීර්ණය (රුපියල් දශ ලක්ෂ 335), “සී” වාරිමාර්ග පද්ධතිය (රුපියල් දශ ලක්ෂ 180), “බී” වාරිමාර්ග පද්ධතිය (රුපියල් දශ ලක්ෂ 90), රන්දෙතිගල (රුපියල් දශ ලක්ෂ 17) සහ “ඒ” පද්ධතියේ සාධාරණ අධ්‍යයනය හා අන්තර් නිමිත හැරවුම් ඇල අධ්‍යයනය (රුපියල් දශ ලක්ෂ 62), සඳහා අදාළ විය.

පළාත් පාලන නිවාස සහ ඉදිකිරීම් අමාත්‍යාංශය යටතේ වූ නිවාස යෝජනා ක්‍රමය අමාත්‍යාංශ සඳහා වූ මුළු සම්මතයෙන් සියයට 40 ක් උපයෝජනය කරන ලදී. රුපියල් දශ ලක්ෂ 605 ක මුදලක් නාගරික නිවාස වැඩ පිළිවෙල සඳහා වැය කළ අතර, මැතිවරණ කොට්ඨාශ පදනමින් වූ නිවාස වැඩ පිළිවෙල උදෙසා රුපියල් දශ ලක්ෂ 183 ක් වියදම් කෙරින. ආදර්ශ ගම්මාන යෝජනා ක්‍රමය ද ඇතුළත්ව අන්තම් නිවාස වැඩ පිළිවෙල යටතේ රුපියල් දශ ලක්ෂ 173 ක් වියදම් කරන ලදී. රාජ්‍ය සේවකයන්ගේ නිල නිවාස ඉදි කිරීම් සහ මුඩුක්කු හා පැල්පත් නිවාස නංවාලීමේ යෝජනා ක්‍රමයන් යටතේ පිළිවෙලින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 21 ක සහ රුපියල් දශ ලක්ෂ 16 ක වියදමක් දරන ලදී.

වසර තුළදී ශ්‍රී ජයවර්ධන පුර සංකීර්ණය උදෙසා අදාළ ප්‍රධාන අමාත්‍යාංශ විසින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 587 ක මුළු මුදලක් වියදම් කරන ලදී. ගොඩනැගිලි දෙපාර්තමේන්තුව සහ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් පාර්ලිමේන්තු සංකීර්ණය හා පරිපාලන සංකීර්ණය සහ අදාළ ප්‍රධාන ඉදිකිරීම් කටයුතු උදෙසා රුපියල් දශ ලක්ෂ 495 ක මුදලක් වැය කරන ලදී. රුපියල් දශ ලක්ෂ 52 ක මුදලක් විදුලි බලය සැපයීම පිණිස විදුලි බල මණ්ඩලයට ගෙවන ලද අතර විදුලි සංදේශ සේවා හා සම්බන්ධ වියදම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 38 ක් විය.

මහ කොළඹ ආර්ථික කොමිෂම සඳහා රුපියල් දශ ලක්ෂ 56 ක ප්‍රතිපාදන වූ අතර මුළු මුදලම උපයෝජනය කරන ලදී. මෙම වියදම් ප්‍රධාන වශයෙන් පොදු ප්‍රයෝජන නිර්මිතයන් හා සම්බන්ධයෙනි. මෙම ප්‍රතිපාදන අතුරින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 35 ක් කටුනායක ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපය සඳහා ද, රුපියල් දශ ලක්ෂ 6 ක් බියගම ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපය වෙනුවෙන් ද විය.

අයවැය හිඟය පියවීම

1981 වසරේ මූල්‍ය කටයුතුවලින් ඇතිවූ අයවැය හිඟය රුපියල් දශ ලක්ෂ 14,873 ක් විය. එය ඉකුත් වසර සඳහා වූ හිඟයට වඩා සියයට 9 ක අඩුවීමක් පෙන්නුම් කරයි. ද.දේ.නී. යෙහි ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් හිඟය පසුගිය වසරේ සියයට 24 සිට සියයට 17 දක්වා අඩු විය. සමස්ත රජයේ වියදමෙහි කොටසක් වශයෙන් එය සියයට 54 සිට සියයට 48 දක්වා අඩු විය. මුළු අයවැය හිඟයම හුදෙක් ප්‍රාග්ධන වියදම් උදෙසාම නොවීය. එහි රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,382 ක ප්‍රමාණයක පුනරාවර්තන වියදම් ද ඇතුළත් විය. මේ අනුව හිඟයෙන් සියයට 9 ක් එදිනෙද පරිභෝජනය පියවීම සඳහා වූ අතර එය ඉකුත් වසරේ සියයට 15 හා සැසඳේ.

හිඟයෙන් සියයට 56 ක් පමණ විදේශීය සම්පත් මගින් පියවූ අතර ශේෂය පියවන ලද්දේ දේශීය සම්පත්වලිනි. මෙය ඉකුත් වසරේ පිළිවෙලින් සියයට 41 ක් සහ සියයට 59 ක් සමග සැසඳේ. ව්‍යාපෘති ණය වශයෙන් ලැබුණු විදේශීය සම්පත් ප්‍රමාණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,064 ක් වූ අතර භාණ්ඩ ණය වශයෙන් ලද ප්‍රමාණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,722 ක් විය. ‘අනෙකුත් ණය’ යටතේ වර්ගීකරණය කරන ලද රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,701 ක මුදල සම්පූර්ණයෙන්ම මුදල් ණයවලින් යුක්ත විය. එයින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,518 ක් යුරෝ මුදල් වෙළෙඳ ණය වශයෙන් ලබාගත් අතර පසුගිය වසරේ මෙසේ ලබාගත් ප්‍රමාණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 898 ක් විය. රුපියල් දශ ලක්ෂ 175 ක මුදලක් ‘ඔපෙක්’ සංවිධානයෙන් ලද අතර ශේෂය වන රුපියල් දශ ලක්ෂ 8 ක මුදල ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලෙන් භාරකාර අරමුදල් ණයක් වශයෙන් ලැබින. භාණ්ඩ ණය සහ ව්‍යාපෘති ආධාර වශයෙන් ලද ප්‍රදානයන් රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,803 ක් විය. එයින් සම්පත් පරතරයෙන් සියයට 19 ක් මූල්‍යකරණය කරන ලද අතර මුළු විදේශීය මූල්‍ය ප්‍රමාණයෙන් තුනෙන් එක කොටසක් ප්‍රදානයන්ගෙන් සමන්විත විය. රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,803 ක ප්‍රමාණයක ප්‍රදානයන් අයවැය වියදම් සඳහා උපයෝගී කරගත් නමුදු වසර තුළදී ලද මුළු ප්‍රමාණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,118 කට ආසන්න විය.

භිහය මූල්‍යකරණය සඳහා දයක වූ දේශීය සම්පත් සලකා බැලීමේදී බැංකු නොවන වෙළෙඳපොළ ණය ගැනීම බලාපොරොත්තු වූ ප්‍රමාණයට වඩා අඩු විය. අයවැයෙන් ඇස්තමේන්තු කළ රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,750 ක මුදල සමඟ සැසඳීමේදී මෙමගින් ලද මුදල රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,379 ක් පමණක් විය. මෙයට හේතුවූයේ ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුවේ සංවලනය කරන ලද ඉතිරි කිරීම් ප්‍රමාණයේ අඩුවීම නිසා රජයේ සුරැකුම් පත්වල දයකවීම් විශාල ලෙස පහත වැටීම සහ එක්තරා ප්‍රමාණයකින් ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුවෙහි ආයෝජනයන් බෙදී යාමත්ය. 1980 වන තුරු අයවැය භිහය පියවීම සඳහා මෙමගින් කළ අරමුදල් උත්පාදනය එකාකාර වේගයකින් වැඩි වූ නමුත් අනාගතයේදී ඒ හා සමාන වේගයකින් වැඩිවීමක් බලාපොරොත්තු විය නොහැකි බවට සලකුණු 1981 දී ඇති විය. සමස්ත වශයෙන් ගත් කල රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,424 ක් මෙමගින් ලැබීන. කෙසේ වුවද, රුපියල් දශ ලක්ෂ 43 ක භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ බැංකු නොවන අංශය දරු රුපියල් දශ ලක්ෂ 2 ක බදු සංචිත සහතික පත් බේරුම් කළ පසු භිහය මූල්‍යකරණය සඳහා ලබාගත හැකි වූ මුළු සම්පත් ප්‍රමාණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,379 ක් විය.

සමස්ත අයවැය භිහයෙන් සියයට 2 ක කොටසක් වෙළෙඳපොළ නොවන ණය ගැනීමට අයත් විය. එහි සාපේක්ෂ කොටස මුළු දේශීය මූල්‍යකරණයෙන් සියයට 5 ක් විය. පරිපාලන ණය ගැනීම් සහ විවිධ මූල්‍යන්ගෙන් ලබා ගන්නා සුළු ණය ප්‍රමාණයක් හැරුණු විට වෙළෙඳපොළ නොවන ණය ගැනීම් අනෙක් ප්‍රධාන අංගය සමන්විත වූයේ විවිධ වර්ගයේ තැන්පතු වලින් ය. පසුගිය වසරේ රුපියල් දශ ලක්ෂ 216 ක ආපසු ගෙවීමක් වූ මෙම අංශයෙන් විමර්ෂණයට භාජනය වන වසර තුළ රුපියල් දශ ලක්ෂ 326 ක් දයක විය.

මහ බැංකුව සම්පූර්ණයෙන්ම පාහේ දයකවීමක් සහිතව දළ වශයෙන් රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,876 ක මුදලක් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් නිකුත් කිරීම මගින් ලබා ගන්නා ලදී. රුපියල් සුරැකුම්පත් සඳහා රාජ්‍ය වෙළෙඳ බැංකු දෙකක් ද වසර තුළදී රුපියල් දශ ලක්ෂ 89 කින් දයක විය. මෙය රාජ්‍ය බැංකු දෙකේ කොටස් ප්‍රාග්ධනය වැඩි කිරීමට රජය ගත් ක්‍රියා මාර්ගයේ කොටසක් වශයෙන් සිදු විය. කෙසේ වුවද, රුපියල් සුරැකුම් පත්වල නව නිකුත් කිරීම් ලබා ගැනීම සාමාන්‍යයෙන් බැංකුවලට අනුමත කර නොමැත. නොපියවන ලද මහ බැංකු අත්තිකාරම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 91 ක ශුද්ධ අඩුවීමක් පෙන්නුම් කළේය. අයවැය භිහය පියවීමට මහ බැංකුවේ දයකවීම ශුද්ධ වශයෙන් රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,828 කට ආසන්න විය. වාණිජ බැංකුවල දළ දයකවීම් ප්‍රමාණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 89 ක් විය. මේ අනුව අයවැය භිහය පියවීම සඳහා ලබා ගන්නා ලද සම්පූර්ණ බැංකු මූල්‍ය ප්‍රමාණය ශුද්ධ වශයෙන් රුපියල් දශ ලක්ෂ 3, 917 ක් විය. මුදල් ශේෂයන් රුපියල් දශ ලක්ෂ 38 කින් අඩුවීම භිහයෙහි සෙසු කොටස පියවීමට උපකාරී විය.

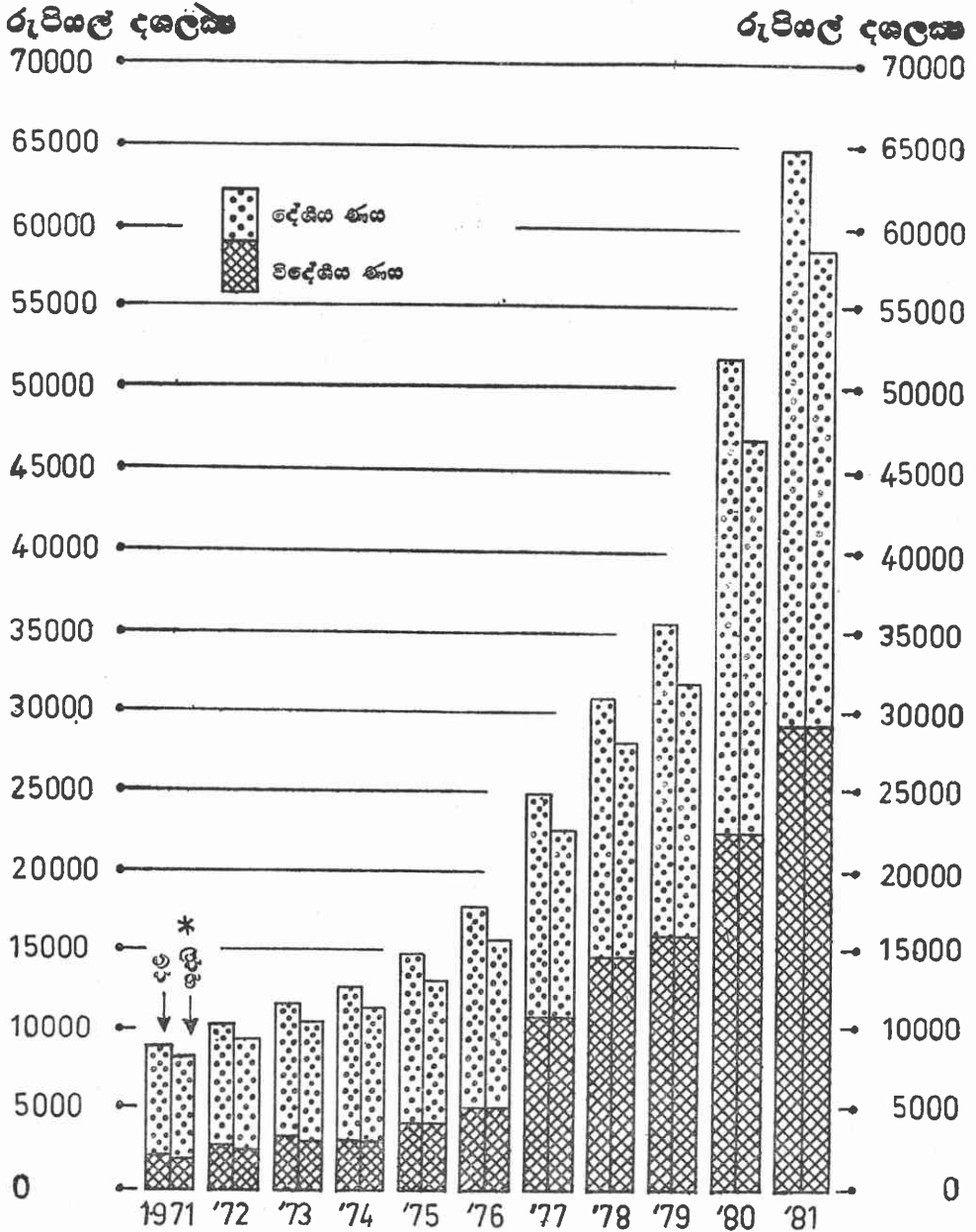
රාජ්‍ය ණය

පසුගිය වසරේ සියයට 46 ක වැඩිවීම සමඟ සසඳන කල සියයට 26 ක වැඩිවීමක් වාර්තා කරමින්, 1981 වසර අවසානයේ දී නොපිය වූ දළ රාජ්‍ය ණය ප්‍රමාණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 64,999 ක් විය. වසර තුළදී දළ දේශීය ණය සියයට 22 කින් ඉහළ ගිය අතර, විදේශීය ණය සියයට 31 කින් වැඩි විය. ඒ අනුව, 1980 දී සියයට 57 ක් වූ මුළු රාජ්‍ය ණයෙහි දේශීය ණය ප්‍රමාණය 1981 දී සියයට 55 දක්වා පහත වැටුණි. වසර අවසානයේ දී නොපිය වූ දළ දේශීය ණය ප්‍රමාණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 35,827 ක් වූ අතර, විදේශීය ණය ප්‍රමාණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 29,172 ක් විය. ඉකුත් වසරට වඩා සියයට 69 ක කියුණු වැඩිවීමක් වාර්තා කරමින් රාජ්‍ය ණය සඳහා ගෙවිය යුතු මුළු පොළී ප්‍රමාණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,716 ක් විය. මෙම වැඩිවීම පිළිබිඹු කරමින් දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයට රාජ්‍ය ණය පොළී ගෙවීම් දක්වන අනුපාතය 1980 දී සියයට 3.3 සිට 1981 දී සියයට 4.4 දක්වා ඉහළ ගියේය. පොළී වගකීම්, ණය ආපසු ගෙවීම් සහ නිදන් අරමුදලට දයකවීම් ඇතුළත් මුළු ණය සේවාකරණ ගෙවීම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 5,324 ක් වූ අතර, එය ඉකුත් වසරේ රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,702 හා සැසඳේ. ඒ අනුව ණය සේවාකරණ අනුපාතය (ණය සේවාකරණ ගෙවීම්, මුළු රජයේ ආදායමෙහි අනුපාතයක් වශයෙන්) 1980 දී සියයට 26 සිට 1981 දී සියයට 33 දක්වා වැඩි විය. විදේශීය ණය සේවාකරණ අනුපාතය¹ සියයට 12.4 සිට සියයට 13.4 දක්වා ඉහළ ගිය අතර, විදේශීය රාජ්‍ය ණය සේවාකරණ අනුපාතය සියයට 4.5 සිට සියයට 5 දක්වා ඉහළ යමින් ආන්තික වැඩිවීමක් පෙන්නුම් කර ඇත.

1980 දී රුපියල් දශ ලක්ෂ 29,379 ක් වූ දළ දේශීය ණය ප්‍රමාණය 1981 දී රුපියල් දශ ලක්ෂ 35,827 දක්වා වැඩි විය. අරමුදල්ගත ණය (ප්‍රධාන වශයෙන් රුපියල් සුරැකුම්පත් ඇතුළත් දිගු හා මධ්‍ය කාලීන ණය) රුපියල් දශ ලක්ෂ 17,939 සිට රුපියල් දශ ලක්ෂ 20,360

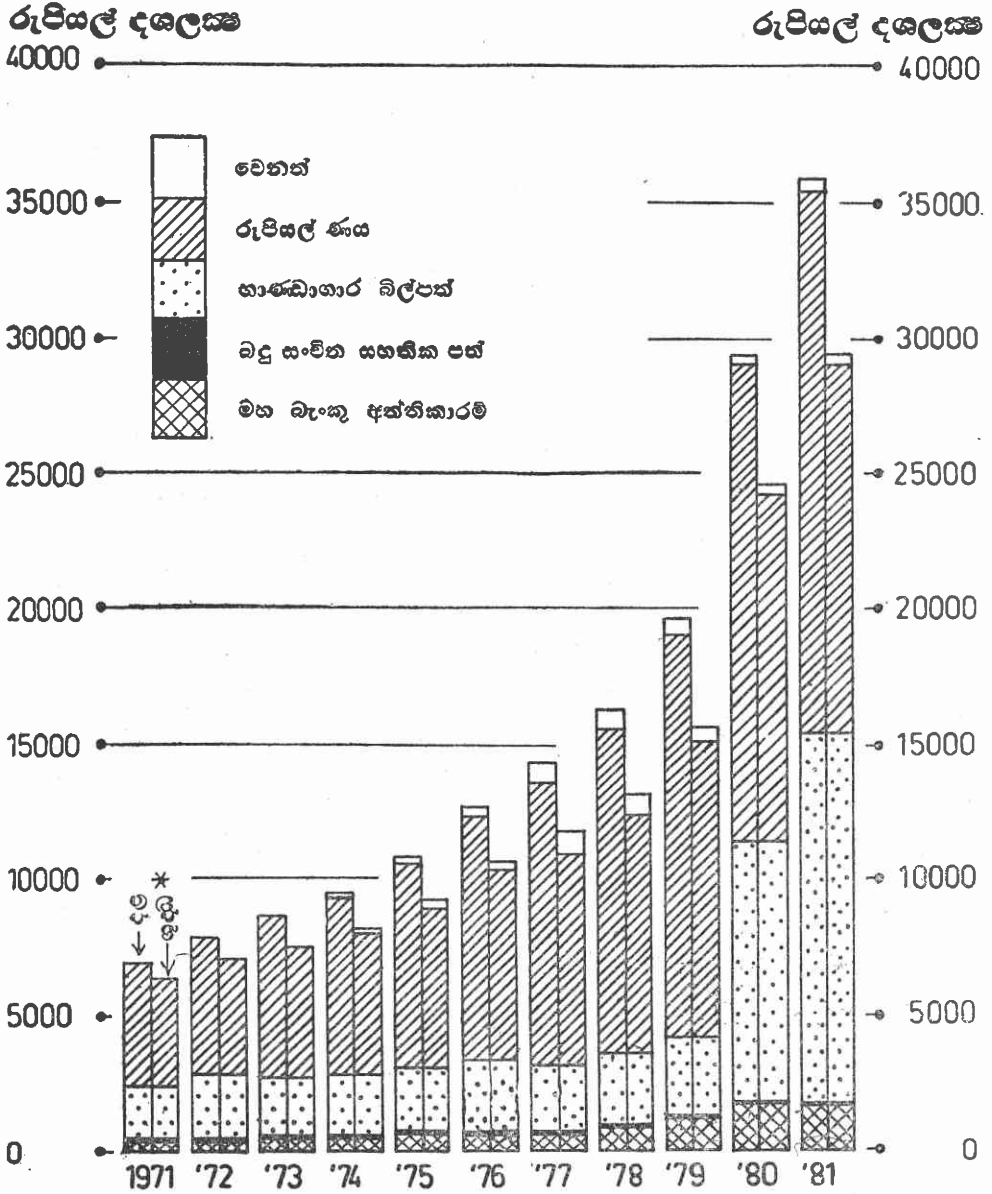
* මෙම අනුපාතය ලංකාණ්ඩුවේ ණය මෙන්ම, ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලින් කළ ගැනීම් හා රාජ්‍ය අංශයේ සැපයුම් කරුවන්ගේ ණය සම්බන්ධයෙන්ද අදාළ වේ.

රාජ්‍ය ණය සංස්ථිතිය

* දළ රාජ්‍ය ණය වලින් නිදන් අරමුදල් අඩු කළ පසු, 1981 සංඛ්‍යා තාවකාලිකය.

දේශීය ණය සංයුතිය

* දළ දේශීය ණයවලින් නිදන් අරමුදල් අඩු කළ පසු.
1981 සංඛ්‍යා තාවකලීකය.

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව.

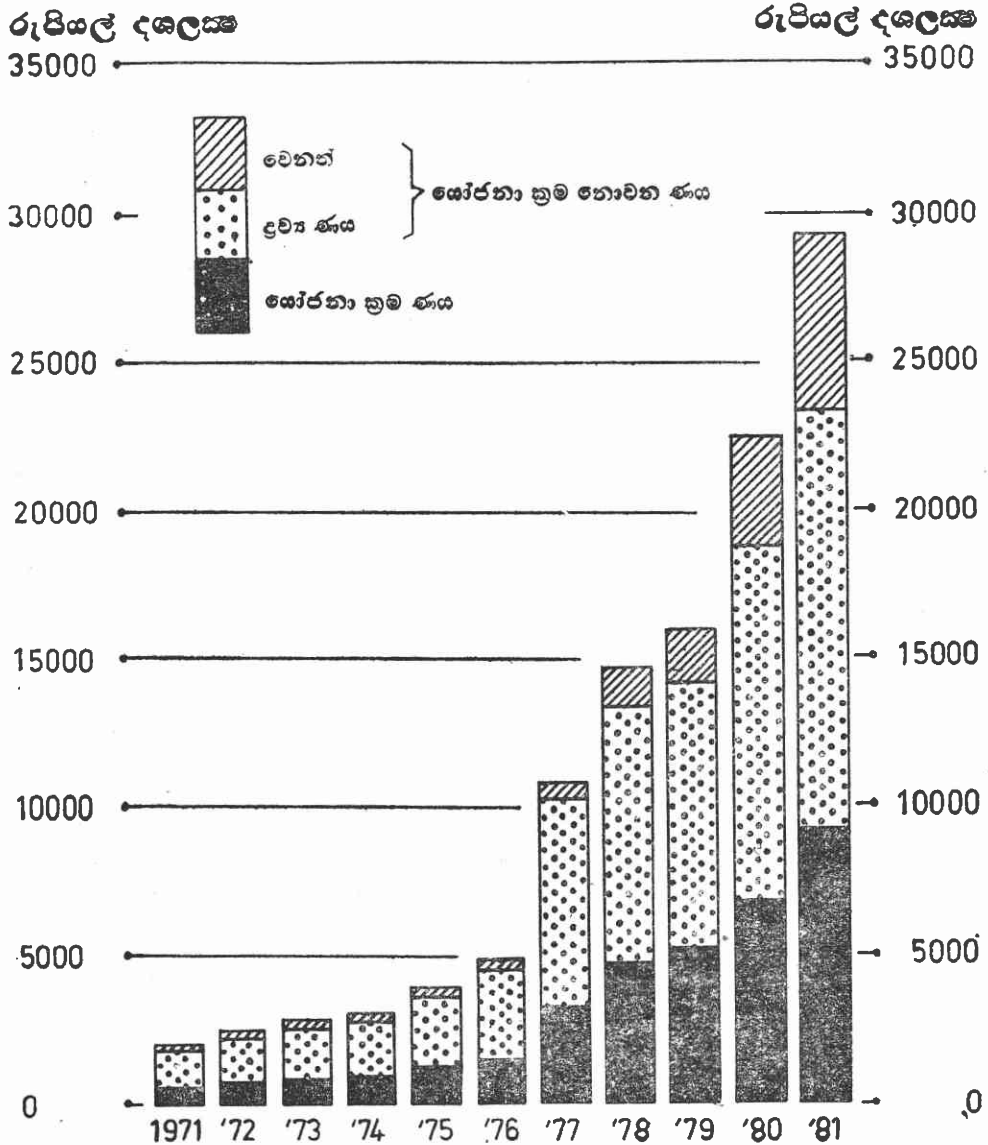
දක්වා වැඩි වූ අතර වල ණය (භාණ්ඩාගාර බිල්පත්, මහ බැංකු අත්තිකාරම් සහ බදු සංචිත සහතිකපත් ආදිය) රුපියල් දශ ලක්ෂ 11,440 සිට රුපියල් දශ ලක්ෂ 15,467 දක්වා ඉහළ නැඟුණි. මෙලෙස වල ණය, මුළු දේශීය ණයවලින් සියයට 43 ක් වූ අතර, ඉකුත් වසරෙහි සියයට 39 ක් විය.

වර්ෂය තුළදී රුපියල් සුරැකුම්පත් මගින් ලබාගත් මුළු සම්පත් ප්‍රමාණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,512 ක් වූ අතර, අයවැය ඇස්තමේන්තුවට අනුව අපේක්ෂිත ප්‍රමාණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,750 ක් විය. 1979 දී සහ 1980 දී වූ මුළු නිකුත් කිරීම් සැයදීමේ දී එම ප්‍රමාණයන් පිළිවෙලින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,950 ක් සහ රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,802 ක් විය. රුපියල් සුරැකුම්පත් නිකුත් කිරීම් යටතේ වූ මෙම අඩුවීම හේතු කිහිපයක් නිසා සිදුවූවකි. අර්ධ රාජ්‍ය ආයතන විසින් අයවැයට බාහිරවියදම් මත වුවහැකිම පියවා ගැනීම සඳහා රුපියල් දශ ලක්ෂ 493 ක සම්පත් ප්‍රමාණයක් ඇදහනු ලැබින. නගර සංවර්ධන අධිකාරිය රුපියල් දශ ලක්ෂ 433 ක් වටිනා ණයකර නිකුත් කරන ලද අතර, රාජ්‍ය උකස් හා ආයෝජන බැංකුව රුපියල් දශ ලක්ෂ 60 ක් වටිනා ණයකර ප්‍රමාණයක් නිකුත් කරන ලදී. මීට අමතරව ඉතුරුම් ආයතන විසින් වැඩි ලාභ ඉපයිය හැකි මාර්ගයන් සොයමින් තම ආයෝජන පිළිවෙල වෙනස් කරනු ලැබින.

මීට පෙර රුපියල් සුරැකුම් පත් සඳහා ප්‍රධාන දයකයින් අතරින් කෙනෙකු වූ ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකුව විසින් 1981 දී දයක වූයේ රුපියල් දශ ලක්ෂ 286 කට පමණි. එයට බලපෑ හේතූන් දෙකක් විය. එනම්, එහි ආයෝජන පිළිවෙලෙහි වෙනස්වීම සහ සංවලනය වූ ඉතුරුම් මට්ටමෙහි සැලකිය යුතු පහත වැටීමයි. ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකුව විසින් නගර සංවර්ධන අධිකාරියෙහි ණයකරවල රුපියල් දශ ලක්ෂ 57 ක් ආයෝජනය කරන ලද අතර, රුපියල් දශ ලක්ෂ 119 ක මුදලක් වාණිජ බැංකුවල කෙටි කාලීන ආයෝජන වෙත රඳවා ගන්නා ලදී. තවත් රුපියල් දශ ලක්ෂ 74 ක් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ද්විතීයික වෙළෙඳ පොළෙහි යොදවනු ලැබින. 1980 දී ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකුව විසින් සංවලනය කරන ලද රුපියල් දශ ලක්ෂ 667 ක් වූ ඉතුරුම් ප්‍රමාණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 518 දක්වා සියයට 22 කින් පහත වැටුණි. ඉහත සඳහන් කරුණු හේතු කොට ගෙන රුපියල් සුරැකුම්පත් සඳහා ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුවෙහි දයකත්වය 1980 දී වූ රුපියල් දශ ලක්ෂ 918 සිට 1981 දී රුපියල් දශ ලක්ෂ 286 දක්වා අඩු විය. රුපියල් සුරැකුම්පත් සඳහා දයකත්වය නියුණු ලෙස අඩු කළ තවත් ප්‍රභවයක් වූයේ ඉකුත් වසරේ රුපියල් දශ ලක්ෂ 136 ක සිට රුපියල් දශ ලක්ෂ 40 දක්වා දයකත්වය අඩුකල ශ්‍රී ලංකා රක්ෂණ සංස්ථාව යි. නිදන් අරමුදල් සහ සේවක අර්ථසාධක අරමුදල රුපියල් සුරැකුම්පත් සඳහා ප්‍රධාන දයකයන් වූ අතර, ඔවුන්ගේ දයකත්වයන් පිළිවෙලින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,021 ක් හා රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,022 ක් විය. එම දයකත්වයන් 1981 වූ මුළු නිකුත්කිරීම්වලින් සියයට 41 බැගින් වූ අතර, ඉකුත් වර්ෂයන් හා සැසඳීමේ දී පිළිවෙලින් එය සියයට 29 ක් හා සියයට 32 ක් විය. නිදන් අරමුදලට රජය ඉහළ මට්ටමකින් දයකම් මගින්, 1980 හා සසඳන විට රුපියල් සුරැකුම්පත් සඳහා ඒකාබද්ධ ආයෝජන අරමුදලෙහි දයකත්වය වැඩිවීමට හැකියාව ඇති කළ අතර, 1981 ජනවාරි 1 වැනි දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි අවම දයකත්ව අනුපාතයන් ඉහළ යන ලෙස කළ ප්‍රතිශෝධනයෙහි ප්‍රතිඵලය වශයෙන් විශාල සම්පත් සංවලනයක් ඇතිවීම සේවක අර්ථසාධක අරමුදල විසින් කළ රුපියල් ණය සඳහා දයකත්වය වැඩිවීමට ප්‍රධාන හේතුව විය. නිදන් අරමුදල් සහ අර්ථසාධක අරමුදල පිළිවෙලින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 370 ක් සහ රුපියල් දශ ලක්ෂ 66 ක් ණයකරවල ආයෝජනය කරමින් වියදමෙහි අතිරේක අයවැය වැඩි පිළිවෙල දෙසට සම්පත් යොමු කිරීමක් කළ ද, මෙම සෘජු පාලනයට හසුවන මූල්‍යයන් විසින් රුපියල් සුරැකුම්පත් සඳහා ඔවුන්ගේ දයකත්වයන් 1981 දී පිළිවෙලින් සියයට 24 කින් සහ සියයට 13 කින් වැඩි කරනු ලැබිණි. අවුරුදු 5 ක පමණ කාල පමාවකට පසුව ලංකා බැංකුව සහ මහජන බැංකුව 1981 දී රුපියල් දශ ලක්ෂ 89 ක මුළු දයකත්වයක් එක් කරමින් රුපියල් සුරැකුම්පත් වෙළෙඳ පොළට ඇතුළු විය. කෙසේ වුවද මෙය බැංකු දෙකෙහි ප්‍රාග්ධනයට රජයේ දයක වීම වැඩි කිරීම හා අදාළ වේ. වර්ෂය තුළදී නිකුත් කරන ලද රුපියල් සුරැකුම්පත් සියල්ලම වාර්ෂික පොළී සියයට 16 කින් හා තුන් අවුරුදු කල් පිරීමේ කාල සීමාවකින් යුතු මධ්‍යකාලීන සුරැකුම්පත් විය. වර්ෂය තුළ දී රුපියල් ණය මුළු ආපසු ගෙවීම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 98 කට සීමා විය.

වර්ෂය සඳහා භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මත ශුද්ධ ණය ගැනීම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 4,120 ක් වූ අතර, ඉකුත් වසරේ එය රුපියල් දශ ලක්ෂ 6,800 ක් විය. වර්ෂය තුළදී භාණ්ඩාගාර බිල්පත් නිකුත් කිරීමේ සීමාව රුපියල් කෝටි 1,000 ට සිට රුපියල් කෝටි 1,800 දක්වා වැඩි කරනු ලැබින. දෙසැම්බර් අවසානය වන විට නොපියවන ලද මුළු භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ප්‍රමාණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 13,920 ක් විය. භාණ්ඩාගාර බිල්පත්වල බැංකු අංශයේ දැරීම 1980 දී රුපියල් දශ ලක්ෂ 9,613 සිට 1981 දී රුපියල් දශ ලක්ෂ 13,774 දක්වා වැඩි වූ අතර, මෙ අතරින් මහ බැංකුවේ දැරීම් ප්‍රමාණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 4,156 ක වැඩිවීමක් වාර්තා කරමින්,

විදේශීය ණය සංයුතිය

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව.

1978 සිට වෙනත් ණයවල ජා.මු. අරමුදලෙන් ලද භාරකාර අරමුදල් ණය ඇතුළත්ය.
1981 සංඛ්‍යා තාවකාලිකය.

රුපියල් දශ ලක්ෂ 13,761 ක් විය. මෙසේ භාණ්ඩාගාර බිල්පත්වල බැංකු අංශයේ දැරීම් මුළු-
මනින්ම වාගේ මහ බැංකුව අතේ රඳා පැවතින. භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සඳහා වාර්ෂික පොළී
අනුපාතය සියයට 13 ක් ලෙස නොවෙනස්ව පැවතින. ඉන්දුමාසික භාණ්ඩාගාර බිල්පත් නිකුත්
කිරීමට අනුරෝධය හය මාසික බිල්පත් නිකුත් කිරීමත් සමග භාණ්ඩාගාර බිල්පත් වෙළෙඳ
පොළෙහි නව නැම්මක් ඇති විය. නවද, 1981 දී ද්විත්වික බිල්පත් වෙළෙඳ පොළ වර්ධනය
කිරීම පිණිස වූ යෝජනා ක්‍රමයක් මහ බැංකුව විසින් දියත් කරනු ලැබින.

මුදල් නීති පනතේ 89 වන වගන්තිය යටතේ රජයට දෙන ලද තාවකාලික අත්තිකාරම්
ප්‍රමාණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 91 ක අඩුවීමක් පෙන්වුම් කළ අතර, 1980 දී එහි රුපියල් දශ ලක්ෂ
183 ක වැඩිවීමක් දක්නට ලැබුණි. වසර අවසානය වන විට මහ බැංකු අත්තිකාරම් යටතේ
නොපිය වූ මුළු වගකීම් ප්‍රමාණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,536 ක් විය. ජාත්‍යන්තර සංවිධානයන්ට
දායක මුදල් ගෙවීම් සඳහා 1980 දී මහ බැංකුව විසින් රජයට දෙන ලද රුපියල් දශ ලක්ෂ 308 ක
විශේෂ ණයක් ද එහි ඇතුළත් විය. රුපියල් දශ ලක්ෂ 2 ක අඩුවීමක් වාර්තා කරමින් වසර
අවසානයේ දී නොපිය වූ බදු සංචිත සහතික පත් ප්‍රමාණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 11 ක් විය.

ඉකුත් වසරේ සියයට 41 හා සැසඳීමේදී සියයට 31 ක හෙවත් රුපියල් දශ ලක්ෂ 6,895 ක
වැඩිවීමක් වාර්තා කරමින් නොපියවූ මුළු විදේශීය ණය ප්‍රමාණය 1981 දෙසැම්බර් අවසානය
වන විට රුපියල් දශ ලක්ෂ 29,172 ක් විය. ප්‍රධාන විදේශීය මුදල් කිහිපයක් සම්බන්ධයෙන්
ශ්‍රී ලංකා රුපියලෙහි අගය පහත වැටීම නිසා, වර්ෂය තුළ දී නොපිය වූ වගකීම් ප්‍රමාණය
රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,162 කින් වැඩි විය. ණය හිමියන් විසින් ණය කපා හැරීම, රුපියල් දශ
ලක්ෂ 147 ක් වූ අතර, මෙයින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 143 ක් ව්‍යාපෘති ණය යටතේ ද, ශේෂය
භාණ්ඩ ණය යටතේ ද විය.

ව්‍යාපෘති ණය, භාණ්ඩ ණය සහ වෙනත් ණයවලින් සමන්විත විදේශීය ණය යටතේ වර්ෂය
තුළදී වූ දළ ලැබීම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 5,487 ක් වූ අතර, එය ඉකුත් වසරේ රුපියල් දශ ලක්ෂ
4,116 හා සැසඳේ. ව්‍යාපෘති ණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,064 ක් වූ අතර, රුපියල් දශ ලක්ෂ
1,722 ක් භාණ්ඩ ණය යටතේ ද, ශේෂය වූ රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,701 වෙනත් ණය යටතේ ද විය.
යුරෝ මුදල් රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,518 ක් සහ "ඔපෙක්" ණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 175 ක් වෙනත්
ණයවල ඇතුළත් වී ඇත. වර්ෂය තුළ විදේශීය ණය ආපසු ගෙවීම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 607 ක්
වූ අතර, එයින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 384 ක් (සියයට 63) භාණ්ඩ ණය සඳහා ද, රුපියල් දශ ලක්ෂ
169 ක් (සියයට 28) ව්‍යාපෘති ණය සඳහා සහ ශේෂය වූ රුපියල් දශ ලක්ෂ 54 (සියයට 9) මුදල් හා
අනෙකුත් ණය සඳහා ද විය.

වර්ෂය තුළ දී ව්‍යාපෘති ණය සඳහා ප්‍රධාන මූලාශ්‍ර වූයේ කැනඩාව (රුපියල් දශ ලක්ෂ
528), ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සංගමය (රුපියල් දශ ලක්ෂ 520), චීනය (රුපියල් දශ ලක්ෂ 331),
ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව (රුපියල් දශ ලක්ෂ 191), ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය (රුපියල්
දශ ලක්ෂ 163), ජපානය (රුපියල් දශ ලක්ෂ 109), කෘෂිකාර්මික සංවර්ධනය සඳහා ජාත්‍යන්තර
අරමුදල (රුපියල් දශ ලක්ෂ 68), කුවේට් (රුපියල් දශ ලක්ෂ 49), ඩෙන්මාර්කය (රුපියල්
දශ ලක්ෂ 37) සහ ජර්මන් පෙඩරල් සමූහාණ්ඩුව (රුපියල් දශ ලක්ෂ 30) ය. භාණ්ඩ ණය
සඳහා ප්‍රධාන දායකයන් වූයේ නෙදර්ලන්තය (රුපියල් දශ ලක්ෂ 552), අමෙරිකා එක්සත්
ජනපදය (රුපියල් දශ ලක්ෂ 406), ප්‍රංශය (රුපියල් දශ ලක්ෂ 353), ජපානය (රුපියල් දශ
ලක්ෂ 289) සහ කැනඩාව (රුපියල් දශ ලක්ෂ 83) යි.

වර්ෂය තුළදී රජය ව්‍යාපෘති ණය ගිවිසුම් 16 ක්ද, භාණ්ඩ ණය ගිවිසුම් 7 ක් සහ මුදල්
හා වෙනත් ණය ගිවිසුම් 2 ක් ද ඇති කරගන්නා ලදී. ගිවිසගත් මෙම ණයවල මුළු වටිනාකම
රුපියල් දශ ලක්ෂ 14,495 ක් වූ අතර, ඉකුත් වසරේ එසේ ගිවිසගත් ණයෙහි වටිනාකම රුපියල්
දශ ලක්ෂ 8,714 ක් විය. 1981 අවසානය වන විට, 1970 සිට ගිවිස ගන්නා ලද ණයවල මුළු
උපයෝජන අනුපාතය සියයට 53 ක් විය. 1980 දී මෙම අනුපාතය සියයට 56 ක් විය. ව්‍යාපෘති
ණය උපයෝජන මට්ටම සියයට 22 ක් විය. කෙසේ වුවද, භාණ්ඩ ණය මගින් සියයට 72 ක
ඉතා ඉහළ උපයෝජන මට්ටමක් වාර්තා කළ අතර, මුදල් ණය සම්පූර්ණයෙන්ම උපයෝජනය
කරන ලදී.

ඉකුත් වසරට වඩා රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,516 ක හෙවත් සියයට 69 ක වැඩිවීමක් වාර්තා
කරමින්, 1981 දී රාජ්‍ය ණය මත පොළී ගෙවීම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,716 ක් විය. රුපියල් දශ
ලක්ෂ 3,003 ක මුදලක් දේශීය ණය සඳහා වූ අතර, රුපියල් දශ ලක්ෂ 713 ක ශේෂය විදේශීය
ණය සඳහා විය. දේශීය ණය මත පොළී ගෙවීම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,216 කින් හෙවත් සියයට

68 කින් ඉහළ ගිය අතර, විදේශීය ණය මත පොළී ගෙවීම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 300 කින් හෙවත් සියයට 73 කින් ඉහළ නැඟුණි. දේශීය ණය මත පොළී ගෙවීම්, රුපියල් ණය සඳහා රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,694 කින් සහ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සඳහා රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,306 කින් ද සමන්විත විය. භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මත පොළී ගෙවීම් වර්ෂය තුළදී තෙගුණයක වැඩිවීමක් වාර්තා කරමින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 865 කින් ඉහළ නැඟුණි. ඒ අනුව මුළු දේශීය ණයෙහි භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මත පොළී වගකීම් ප්‍රමාණය 1980 දී වූ සියයට 25 සිට 1981 දී සියයට 43 දක්වා වැඩි විය. මුළු දේශීය ණයෙහි රුපියල් ණය ප්‍රමාණය සියයට 60 සිට සියයට 56 දක්වා අඩු වූ අතර, රුපියල් ණය මත පොළී ගෙවීම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 364 කින් හෙවත් සියයට 27 කින් වැඩි විය. විදේශීය පරිපාලන ණය මත පොළී ගෙවීම් 1980 දී වූ රුපියල් දශ ලක්ෂ 15 සිට විමර්ශණයට භාජනය වූ වසර තුළ දී රුපියල් දශ ලක්ෂ 3 දක්වා අඩු විය.

මුදල් හා බැංකු කටයුතු

ඉකුත් වසර හා සසඳන කල්හි 1981 මූල්‍ය සංවර්ධනයන්හි විශේෂිත ලක්ෂණයක් වූයේ, මූල්‍ය හා ණය සමස්ථයන්හි මධ්‍යස්ථ වර්ධනයක් දක්නට ලැබීමයි. 1980 වර්ෂයේදී, පෙර නොවූ තරම්, එනම් සියයට 81 ක ප්‍රමාණයකින් වර්ධනය වූ දේශීය ණය, 1981 වසර තුළදීද, මූල්‍ය වර්ධනය කෙරෙහි ප්‍රධාන බලපෑමක් ඇති කලද එහි වාර්තා වූයේ පෙර වසරට වඩා අඩු එනම් සියයට 33 ක වර්ධනයකි. ඉකුත් වසරේදී වූ සියයට 47 ක පහත වැටීම හා සසඳන කල්හි, බැංකු විදේශීය වත්කම් (ශුද්ධ) සියයට 19 ක වඩා අඩු වේගයකින් පහත වැටුණි. මෙම වෙනස් වීම් පිළිබිඹු කරමින් 1980 දී වූ සියයට 32 ක වැඩිවීම හා සසඳන විට 1981 දී මූල්‍ය ප්‍රසාරණය සාපේක්ෂ වශයෙන් සියයට 23 ක අඩු වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. සංසරණයෙහි පවත්නා ව්‍යවහාර මුදල් හා මහජනයා වෙතැති ඉල්ලුම් තැන්පතු වලින් සමන්විත වන පටු මුදල් සැපයුම (M₁) සියයට 6 කින් ප්‍රසාරණය වූ අතර, මහජනයා වෙතැති කාලීන සහ ඉතිරි කිරීමේ තැන්පතු (ආයතන මුදල්) සහ M₁ එකතුවෙන් සකස් වන පුළුල් මුදල් සැපයුම (M₂) සියයට 23 කින් ඉහළ නැඟුණි. වසර මැද දී ක්‍රියාත්මක කළ මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියා මාර්ගවලට අනුකූලතාව දක්වමින්, වසරේ දෙවැනි භාගය තුළ දී මූල්‍ය ප්‍රසාරණය සැලකිය යුතු ලෙස පහත වැටුණි. පොළී අනුපාතයන් තවදුරටත් ඉහළ මට්ටමක පැවතීම පොළී උපයන තැන්පතු දැරීම් කෙරේ මහජන වරණය විතැන් වීමට සැලකිය යුතු ලෙස බලපාන ලදී.

1980 දී බැංකු කටයුතුවල අත් දකිනු ලැබූ නියුණු වර්ධනය, 1981 වර්ෂය තුළදීද නොනැසී පැවතුණි. බැංකු ක්‍රමය වෙත අරමුදල් වැඩි වැඩියෙන් ඇද ගැනීමට වෙළෙඳ බැංකු දරණ උත්සාහයන්හි සැලකිය යුතු වෙනස්කම් ද දක්නට ලැබුණි. වෙළෙඳ බැංකු වත්කම් හා වගකීම් පරිපාලනය වෙනස්කම්වලට භාජනය වූ නමුත් සමස්ථයක් වශයෙන් බැංකු ද්‍රවශීලතාවයෙහි, විශේෂයෙන්ම වර්ෂයේ දෙවැනි භාගය තුළදී කැපී පෙනෙන දියුණුවක් දක්නට ලැබුණි.

මුදල් සැපයුම

ඉකුත් දෙවසර හා සසඳන කල්හි 1981 දී මූල්‍ය සමස්ථයන් දෙකම සාමාන්‍ය වැඩිවීම් පෙන්නුම් කරන ලදී. 1979 හා 1980 වර්ෂවල පිළිවෙලින් සියයට 38 හා 32 යන නියුණු වැඩිවීම් හා සසඳන කල, පුළුල් මුදල් සැපයුම රුපියල් දශ ලක්ෂ 4,587 හෙවත් සියයට 23 කින් ඉහළ ගියේය. පහත වැටීම වැඩි වශයෙන් කැපී පෙනුනේ, රුපියල් දශ ලක්ෂ 596 කින් හෙවත් සියයට 6 කින් වැඩි වූ පටු මුදල් (M₁) සැපයුමෙහිය. ගත වූ වර්ෂ දෙකෙහිදී, M₁ පිළිවෙලින් සියයට 23 හා 29 කින් වැඩි විය. එමනිසා 1981 දී ආසන්න මුදල්හි වූ රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,990 හෙවත් සියයට 38 ක නියුණු වැඩිවීම, M₂ හි වැඩිවීම කෙරෙහි විශාල වශයෙන් වගකිව යුතු විය. ඉල්ලුම් තැන්පතු දැරීමට වඩා පොලී උපදවන මූල්‍ය වත්කම් දැරීම කෙරෙහි මහජන වරණය සැලකිය යුතු ලෙස විතැන් වීම හේතුවෙන්, ආයතන මුදල්හි වැඩි වීමක් වසරේ මුල සිටම පෙන්නුම් කළේය. ඉහළ පොලී අනුපාතවලට අමතරව, ඉහළ මට්ටමක පැවති පෞද්ගලික ආදායම් සහ වෙළෙඳ බැංකුවල අලෙවි කටයුතු ආදිය ආයතන මුදල්හි ඇති වූ නියුණු වර්ධනයට හේතු වූවා විය හැකිය.

1979 හා 1980 තුළදී මූල්‍ය සමස්ථයන්හි අත්දකිනු ලැබූ විවිධ වෙනස්වීම් වසරේ මුල් කාර්තූ දෙක තුළ දක්නට ලැබුන නමුත් තුන්වැනි කාර්තුවේ සිට එය වඩා ස්ථාවර විය. වර්ෂය අවසානය වන විට M₂ හි වාර්ෂික වර්ධනය සියයට 37 සිට සියයට 23 දක්වා ක්‍රමයෙන් අඩු විය. M₁ හි වාර්ෂික වර්ධනය වරින් වර උච්චාවචනය වූ නමුත්, දෙවැනි කාර්තුව පටන් ගැනීමේ සිට එය පහත වැටීමේ උපනතියක් පෙන්නුම් කළේය. 1980 දී රුපියල් දශ ලක්ෂ 407 හෙවත් සියයට 11 ක වැඩි වීම හා සසඳන විට 1981 දී මහජනයා වෙතැති ව්‍යවහාර මුදල් රුපියල් දශ ලක්ෂ 642 කින් හෙවත් සියයට 15 කින් ඉහළ ගියේය. අනෙක් අතට, 1980 දී වූ රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,352 හෙවත් සියයට 35 ක වැඩි වීමට ප්‍රතිවිරුද්ධව මහජනයා සතු ඉල්ලුම් තැන්පතු රුපියල් දශ ලක්ෂ 46 කින් පහත වැටුණි. මේ අනුව, M₁ හි ඉල්ලුම් තැන්පතු කොටස සියයට 56 සිට සියයට 52 දක්වා වර්ෂය තුළ දී පහත වැටුණි.